Et skatkammer

AF CAMILLA ALFTHAN FOTO: IVAN TERESTCHENKO

UDEFRA

Som modeskaber havde Yves Saint Laurent evnen til at plukke det smukkeste fra alle kulturer. Samme egenskab gjorde sig gældende i hans mange hjem og kunstsamlinger, som han delte med sin partner, Pierre Bergé. Næste uge spredes skattene for alle vinde, når de kommer under hammeren i Paris.

»Smag er en vigtig adspredelse blandt visse mennesker. I Frankrig er den ensbetydende med en religion, hvor couturiers traditionelt hører til de mest troende. I sagens natur tager deres arbejde afsæt i smag, med Paris som det naturlige epicenter,« skriver forfatteren bag bogen »The Private World of Yves Saint Laurent and Pierre Bergé« som fører læseren ind i Yves Saint Laurent og hans partner, Pierre Bergés, private stuer og hemmelige univers.

Fra Yves' atelier på avenue Marceau med tegninger og fotos på opslagsstavler, til de overdådigt dekorerede lejligheder på rue Babylone og rue Bonaparte, og den modernistiske kvistlejlighed på avenue Breteuil med haveterasse og udsigt til Invalidekirkens gyldne kuppel.

Det var her, at modeskaberens tanker kunne svæve frit, ligesom i hans chateau, Gabrielle, i den normanniske badeby Deauville – »en oase mellem to orkaner« – og hans hjem i Marrakesh, hvor han efter sin død i juni sidste år fandt sit sidste hvilested.

Ikke kun inden for moden var Yves Saint Laurent en af de vigtigste figurer. Hans gode smag betød, at hans og Pierre Bergés private samling i dag anslås til at være den største med klassisk og moderne kunst. Og når modehuset var bygget på disciplin og fantasi, gjaldt de samme værdier i parrets mange hjem, hvor enhver detalje var lige så vigtig som den næste. Art Déco var en af Saint Laurents passioner, ligesom smagen for eksotisme, der stammede fra hans barndom i Algeriet. Den islamiske kultur var således en yndet inspirationskilde, både i moden og i hans marokkanske hjem i Marrakesh og Tangier, som han skabte med arkitekten Bill Willis og dekoratøren Jacques Grange.

Kunst spillede også en væsentlig rolle. »Mode er ikke kunst, men man er nødt til at begå sig med den som en kunstner,« sagde Yves Saint Laurent, hvis første store succes var i 1964 og inspireret af modernisten Piet Mondrian. Kjolerne var en teknisk bedrift, da de var tegnet og skåret så dygtigt, at de fulgte modellernes kurver samtidig med, at de kunne forveksles med Mondrians oprindelige flade malerier, som han sidenhen købte tre eksemplarer af.

Samlingen blev grundlagt i 1970erne, i en tid hvor Paris revolutionerede moden med kvindefrigørelse og prêt-à-porter, og hvor priserne for kunstgenstande endnu var rimelige. Selv om Saint Laurent var et kendt navn, var han på ingen måde særlig velhavende. Men han havde, ligesom Bergé, en veludviklet sans for at købe undervurderede objekter og kunstværker, som senere skulle stige i værdi. Da de to begyndte at købe Limoges-emaljer, var de passé, og der fandtes ikke én eneste samler. I dag er de særligt efterspurgt, og det samme gælder Art Déco-stilen, som i slutningen af 1970erne blev betragtet som overaffekterede.

I 1977 var Opium verdens bedst sælgende parfume, og det var de astronomiske indtægter herfra, der tillod Saint Laurent og Bergé at købe, hvad de ønskede. Fra 1979 til 1981 købte de således den største del af samlingen. Foruden Mondrian blev malerier af Léger, Matisse og Picasso en del af den hurtigt voksende kunstsamling sammen med værker af Goya, Gainsborough, Ingres, Derain, Klee, Hals og Géricoult. Navne, der normalt erhverves af store kunstmuseer. Da der ikke var mere vægplads i deres hjem – Bergé havde blandt andet en pasteltegning af Dégas på sit toilet – rettede de blikket imod skulpturer. Storleverandører var antikvitetshandler Alain Tarica og de to brødre, Alexis og Nicolas Kugel, som Bergé besøgte hver sommer for at købe en løve til Yves fødselsdag – han var født i Løvens tegn.

Det mest kostbare køb fra Kugel var to dyrehoveder i bronze fra Qing-dynastiet, som britiske og franske soldater havde plyndret under den anden opiumskrig. Den kinesiske regering har sidenhen bedt om at få dem tilbage. Det kan de også få – for 60 millioner dollars, har Bergé repliceret. Måske fordi kineserne tidligere har protesteret voldsomt imod Yves Saint Laurents parfume, Opium, hvis navn de fandt for dekadent.

Bøger spillede en central rolle i hjemmene. Saint Laurent og Bergés havde en glubende appetit efter lærdom og inspiration.

»Deres smag var baseret på kultur. Når de skabte et hjem, handlede det om en historie, som skulle fortælles. Det var magisk og poetisk. Det var fuldstændigt litterært,« fortæller dekoratøren, Jacques Grange.

Da parret købte Chateau Gabrielle i Deauville, ville Saint Laurent skabe et tema fra Proust-klassikeren »À la Recherche du Temps Perdu«. Saint Laurents værelse var opkaldt efter Swann, Bergés efter Charlus.

I modeverdenen var deres påvirkning enorm. Alle fulgte i deres fodspor, når det gjalt kunst, dekoration og arkitektur.

»Smag er ikke, hvad du køber – det er, hvad du eliminerer. Det er ligesom med et middagsselskab. Hvis der er folk omkring bordet, som ikke hører til, ødelægger det middagen,« plejede Bergé at sige.

Efter Yves død ser han ikke nogen grund til at beholde samlingen alene. Indtægterne fra auktionen vil gå til Saint Laurent-husets arkiver og forskning imod aids.

»Med Yves' død har samlingen mistet sin mening. Jeg ønsker ikke længere at fortsætte den. Ved at sælge alt på auktion, håber jeg at skrive et sidste kapitel i et ekstraordinært eventyr..,« skriver han i det seneste nummer af sit eget kunstmagasin, LaRevue.

Et portræt af Goya fra 1791, hvis lyserøde farver især behagede YSL, doneres til Louvre, mens Bergé blot beholder Andy Warhols portrætter af Saint Laurent og hans elskede bulldog, Moujik, samt et af Yves' første køb, en vestafrikansk træfugl fra slutningen af 1800-tallet. Slanger og fugle fascinerede modeskaberen, selv om de skræmte ham i levende live.

TRE DAGE VARER AUKTIONEN, der holdes i museumsbygningen Grand Palais. Smag har altid været en sikker investering, ikke mindst under finanskriser, og den forventede salgssum for de i alt 733 værker er således 200-500 millioner euro, hvilket vil gøre det til den største private auktion nogensinde.

For Saint Laurent handlede det hele om skønhed. Han spurgte aldrig om priser og blandede mindre kostbare ting med meget kostbare. Ligesom Coco Chanel var et bundt hvede hans talisman – et tørret neg fandtes i alle hans hjem, og det var ofte kombineret med gulddekorationer. Spejle var også en vigtig del af indretningen.

»Jeg kan ikke leve uden spejle. Hvis der ikke findes nogen, er rummet dødt,« sagde Saint Laurent, hvis hang til at samle på ting til sig selv og til sine venner blev en livslang passion og inspirationskilde.

Det var således Kugels, som Yves Saint Laurent besøgte før en af sine sidste kollektioner.

»Han var i en frygtelig tilstand og kunne dårlig nok tale. Yves sagde: »Jeg er så stresset. Jeg har ingen idéer. Jeg er nødt til at se smukke ting.« Og han gik hjem med to guldæsker i sin lomme. Han måtte absolut have dem som et fix,« har Nicolas Kugel for nylig fortalt.

Også den danske indretningsarkitekt Klavs Rosenfalck havde besøg af Yves Saint Laurent i sin forretning, KRD, om hjørnet fra modeskaberens lejlighed på avenue de Breteuil.

»Han var hos os flere gange og blev et godt stykke tid hver gang, godt sat til rette i en lænestol, som han købte til sin ven. Han syntes butikken var »utrolig chic«, og han var især vild med vores brug af farven rød – den italiensk-røde farve, vi bruger på bagvæggen i forretningen og på emballager og visitkort. Til sig selv købte han blandt andet et kashmirtæppe i røde farver og en meget moderne Anna Torf-vase. Han designede ikke længere og virkede meget nostalgisk,« fortæller Klavs Rosenfalck.

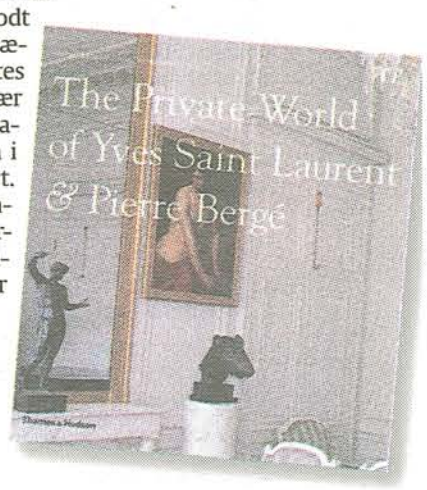

»The Private World of Yves Saint Laurent & Pierre Bergé« af Robert Murphy udgives af Thames & Hudson, set på amazon.co.uk til 45 pund.

m-s@berlingske.dk

åbnes

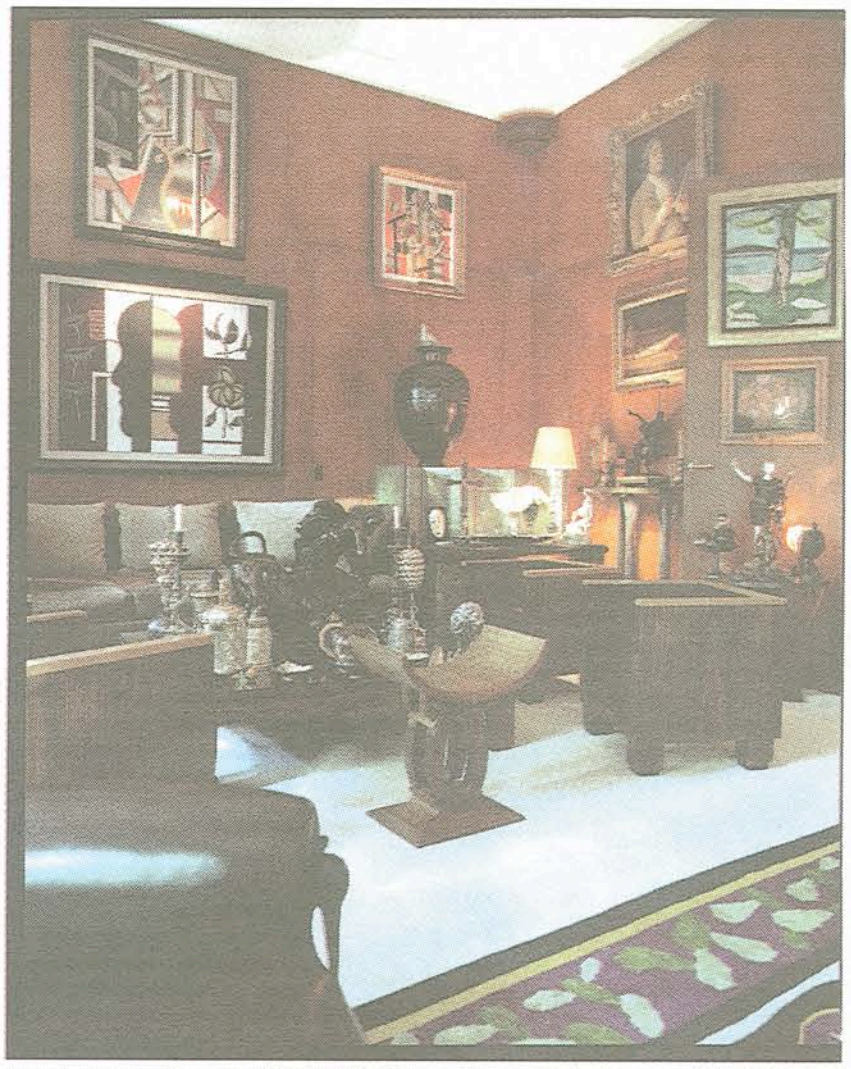

To påfugle i Bergés lejlighed på rue Bonaparte, som han anskaffede sig i 1992, da hans amourøse liason med YSL ophørte, og de to fortsatte som nære venner. Det kinesiske har tidligere tilhørt Mona Bismarck.

»Mode falmer, men stil er evig,« sagde Saint Laurent, som havde en faible for Art Déco, som han dyrkede i sin Art Deco-tegnede lejlighed på rue Babylone. På væggen i dagligstuen hænger bl.a. tre malerier af Léger, et portræt af Gainsborough og »Nøgen ved vandkanten« af Matisse.

Vue af det lille hus, Minzah, som vender ud mod Majorelle-haven i Marrakesh, hvor YSL fandt sit sidste hvilested. Farverne havde han nøje udvalgt én for én.